

2011. NOVEMBER 24. CSÜTÖRTÖK

2TIMÓTEUS 1,15 – 18

DR. GYŐRI ISTVÁN

Onéziforosz hűsége

^{1,15}Tudod, hogy az Ázsiában levők mind elfordultak tőlem, köztük Fügelosz és Hermogenész is. ^{1,16}Az Úr legyen könyörületes Onéziforosz háza népe iránt, mert sokszor felüdített engem, és nem szégyellte bilincseimet. ^{1,17}Sőt, amikor Rómában volt, buzgón keresett engem, és meg is talált. ^{1,18}Adja meg neki az Úr, hogy irgalmat találjon nála azon a napon. És hogy milyen nagy szolgálatokat tett Efezusban, azt te tudod legjobban.

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

Ebben a szakaszban három olyan személyről van szó, akiről máshol nem olvasunk, Onéziforoszról még egyszer történik említés, ugyanezen levél záró üdvözlétei között. Bizonyára mind a hárman mind Pálnak, mind pedig

Timóteusnak személyes ismerősei voltak. Onéziforosz efezusi munkálkodására úgy utal Pál, mint amit Timóteus is jól ismert.

Onéziforosz magatartása jó példa arra, amit Pál a 8. versben Timóteustól kér, hogy ne szégyellje az ő bilincseit. Ehhez tudni kell, hogy az akkori világban a foglyokat, rabokat általában nagyon rosszul látták el, sokszor pl. élelmezésükről egyáltalán nem gondoskodtak. Előfordulhatott, hogy egy fogoly egyszerűen éhen halt, mert nem adtak neki enni. Azt általában megengedték, hogy jószívű emberek meglátogassák a foglyokat, enni adjanak neki. Amikor Pált fogolyként Rómába viszik, akkor a hajó parancsnoka, Juliusz százados azzal mutatta meg emberségét, hogy Szidónban „megengedte, hogy elmenjen barátaihoz, és azok gondoskodjanak róla.” (ApCsel 27,3) Így érthető Jézus szava is, hogy miért mondta olyan nagy dolognak, ha valaki elment a foglyokat meglátogatni. Ugyanakkor az is előfordulhatott, hogy aki sokat törődött egy fogollyal, akkor az is gyanús lett, mert úgy gondolták, hogy a cinkosa volt. Még az is előfordulhatott, hogy ha egy fogoly megszökött, akkor a foglyokat látogatók közül, akár a családtagok közül fogtak el valakit helyette, hogy meglegyen a létszám. Nem volt tehát egészen veszélytelen a foglyokkal való törődés, Pál is ezért értékeli nagyra Onéziforosz segítségét.

Pál feltételezi, hogy Timóteus is tud arról, hogy az Ázsiában levők elfordultak Páltól. Nagyon nehéz pontosan megmondani, hogy pontosan milyen helyzetre utal Pál. Mielőtt messzemenő következtetéseket vonnánk le, meg kell állapítani, hogy Pál nem azt mondja, hogy az igazságtól, vagy az evangéliumtól fordultak el, hanem csak őrőle magától. Az is elképzelhető, hogy nem értettek egyet azzal, hogy Pál a császárhoz fellebbezett, ezzel mintegy magának kereste a római fogóságot. Ezért aztán nem is keresték a vele való kapcsolatot, nem látogatták meg, szükség esetén nem tanúskodtak mellette. A megfogalmazásból az is kiderül ugyanis, hogy akikről itt szó van, azok korábban közel álltak Pálhoz. Tudjuk azt is, hogy Pálnak nem volt teljesen zavartalan a kapcsolata az efezusi gyülekezettel, talán erre utal ez a megjegyzés is, ellenpontként hozva fel, hogy Onéziforosz ellenben nagy szolgálatokat tett Pálnak Efezusban.

Pál hálát ad Onéziforoszáért, amiért őt felüdítette, bilincsit nem szégyellte, Rómában felkereste. Ugyanakkor az áldásformula Onéziforosz házanépének szól, és nem neki magának. Több magyarázó ezért arra gondol, hogy Onéziforosz közben meghalt. Ezt erősíti a 18. vers megfogalmazása is: *„Adja meg neki az Úr, hogy irgalmat találjon nála azon a napon.”*

Ismerjük mindnyájan azt a mondást, hogy a bajban ismerzik meg az igazi barát. Ebben az igeszakaszban nem barátokról, hanem sokkal többről, testvérekről van szó. Pál apostol életében is beteljesedett, hogy amikor nagy bajba került, akkor mutatkozott meg, hogy kik az igazi testvérei.

1. Mi történt Pállal?

Pál apostol a Timóteushoz írt levelét fogságból írta. Rómában, az akkori birodalom fővárosában volt fogságban. Tulajdonképpen önszántából került ide. Amikor a zsidók bevádolták, hogy tevékenysége felforgatja az ország rendjét és békéjét, akkor a helytartó többször kihallgatta, és fel akarta menteni. Pál azonban a császárhoz fellebbezett. Mint római polgárnak, joga volt hozzá, hogy közvetlenül a császár hozzon ítéletet az ügyében. Így került Pál Rómába, ahol ugyan fogságban volt, de mai fogalmakkal azt mondanánk, hogy ez inkább házi őrizet volt, vagy lakhelyelhagyási tilalom. Maga bérelhetett szállást magának és látogatókat fogadhatott. Pál valójában azért fellebbezett a császárhoz, mert így eljutott a birodalom fővárosába, és ott is hirdethette az evangéliumot. Ugyanakkor ezzel az életét is kockáztatta, mert ha a császár halálra ítéli, akkor már nincs több fellebbezési lehetőség. Pál mindezt bizonyára tudta, de mégis vállalta. Így lett valósággá az életében, hogy még az élete sem volt drága neki, csakhogy betölthesse a hivatását. Pál számítása bizonyos mértékben be is vált, hiszen találkozhatott az ottani zsidókkal, az ottani keresztyénekkal, és maga állapította meg örvendezéssel: „szeretném, ha tudnátok testvéreim, hogy az én helyzetem inkább az evangélium terjedését szolgálja.” (Fil 1,12)

Ugyanakkor tudnunk kell, hogy az önként vállalt szenvedés és fogság ugyanolyan szenvedés és fogság, mintha valakit jogosan büntettek meg. Fáj, és nehéz elviselni. Érzékennyé teszi az embert. A bajban levő ember érzékennyé válik. Nagyon fontos számára, hogy a volt barátai, testvérei elhagyják-e, elfelejtkeznek-e róla, vagy pedig melléállnak és támogatják.

2. Voltak, akik a bajban elfordultak

Pál szomorúan állapította meg, hogy voltak olyanok az egykori munkatársai közül, akik elfordultak tőle. Nem tudjuk, hogy ez pontosan hogyan történt, mit csináltak, hogyan fejezték ki az apostoltól való elfordulásukat. Mai modern kifejezéssel talán elhatárolódtak Páltól, nem segítettek tovább, szükség esetén nem tanúskodtak mellette. Talán még káröröm is volt bennük, és azt mondták: magának kereste a bajt, akkor ő maga oldja meg. Pál sem beszél erről részletesen, csak a tényt állapítja meg szomorúan.

Ady szavai jutnak eszünkbe: „mikor elhagytak, mikor a terhem roskadozva vittem.” Ady pedig akarva-akaratlanul Jézus szenvedéstörténetére utal ezekkel a megfogalmazásokkal. Jézus szenvedésében az lehetett a legnehezebb, hogy a tanítványi is elhagyták, sőt úgy érezte, hogy a kereszten még a mennyei Atya is elhagyta, amikor így kiáltott fel: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?*”

Kedves testvéreim, észre vesszük-e, ha valaki a közelünkben bajban van? Még akkor is, ha úgy érezzük, maga is hibás abban, ami vele történt. Főleg pedig, ha valaki azért kerül bajba, mert a hitéért vállal valami terhet, hátrátételt, esetleg több feladatot? Elfordulunk-e tőle, vagy pedig mellé állunk?

3. Voltak, akik hűségesek maradtak

Pál apostol hálaadással emlékezik meg egy Onéziforosz nevű testvéréről, akiről csupa jót mond el. Máshol nem is olvasunk erről a keresztyén testvéréről, csak itt. Úgy tűnik fel, mint Krisztus szenvedéstörténetében Cirénei Simon, aki segítette Jézus keresztyét vinni. Nem tudjuk, hogy mi volt előtte, nem tudjuk, hogy hogyan folytatódott az élete, de azon a helyen odaállt Jézus mellé.

Onéziforosz is ilyen hirtelen felbukkanó szereplő, felragyogó fénysugár Pál életében. Nem szégyellte hogy egy bilincsben levő embert látogat meg, utánament Rómába, megkereste, felüdítette a bajban levő apostolt.

Tudunk-e ilyenek lenni? Hűségesek lenni, ha valaki bajban van. Ez az Istennek tetsző szolgálat.